

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica 6 • Telefon broj 2177 • Račun Poštanske štedionice br. 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

Ljubljana, 15 augusta 1936
God. VII • Broj 32

NAŠI SOKOLI NA JADRANU

Na našem Jadranu strahu strahu tri naše bratske župe: Split, Šibenik-Zadar i Sušak Rijeka. Brojna sokolska gnezda, savita na području ovih župa, deluju danas pod vrlo teškim okolnostima. Ipak njihov rad je čvrst i postojan, kao što je čvrst i postojan suri kamen i krš našeg Primorja. To su »tri župe, u čije je telo zarinula krilat zverka svoje požudne pandže; tri župe koje plače Jadran, a nad kojima bdi Velebit i Dinara«, kako se to kaže u proglasu Sletskog odbora za ovaj slet Sokolstva na Jadranu, koji se održava u Šibeniku dne 22 i 23 o. m.

Sadnji slet Sokolstva na Jadranu treći je po redu, i održava se u vreme, kada će svaki od učesnika moći da uživa blagodati sunčanog podneblja i njegov mora. Za Sušakom i Splitom dolazi sada na red Šibenik, koji se diči svojim novim Sokolskim domom. Ove tri bratske župe na Jadranu uvele su hvalevredan običaj, da zajednički priređuju velike sokolske i narodne manifestacije u župskim sedištim. Ovaj slet Sokolstva na Jadranu, kako se u sletskom proglasu kaže, »treba da bude revija zdravlja, snage, otpornosti, čvrstoće, poleta i oduševljenja, a ujedno da našim danima dokaže, da postoje brojne legije Jugoslovena, koje su obracunale s grehovima i zabludama prošlosti i predale se konstruktivnom radu na korist Nacije, Kralja i Otadžbine, i da živi i radi armija ljudi, koja sprema fizičko i duhovno zdravlje pokolenje«. To je tako lep primer sokolske bratske saradnje i uzajamnosti i primer istih težnja sokolske uzgojne radinosti, da ovakve zajedničke sletove treba toplo preporučiti i ostalim bratskim župama.

Možda neće biti na odmet ako ovom prigodom iznesemo i nekoliko statističkih podataka o stanju Sokolstva ovih naših triju župa na Jadranu. Župa Split broji u svojih šest okružja 34 društva i 34 čete, župa Šibenik-Zadar u šest okružja 23 društva i 65 četa, a župa Sušak-Rijeka u osam okružja 40 društava i 31 četu. Svega dakle ove tri župe imaju 18 okružja, 97 društava i 130 četa, ili 227 jedinica. Župa Split broji 9.235 pripadnika, župa Šibenik-Zadar 9.924, a župa Sušak-Rijeka 12.536; svega 31.695 pripadnika. Na čitavom području ovih triju župa podignutih je 18 sokolskih domova, od toga u župi Split 5, u župi Šibenik-Zadar 6 i u župi Sušak-Rijeka 7. Nekoliko je sokolskih domova u gradnji, a nekoliko u nacrtima; ostale jedinice vežbaju u unajmljenim ili ustupljenim prostorijama. Stanje vežbača, prema statistici, u ovim župama je sledeće: u župi Split 1.092 člana, 172 članice, 579 naraštajaca, 289 naraštajki, 1.490 muške i 1.069 ženske dece; u župi Šibenik-Zadar ima 1533 člana, 63 članice, 820 naraštajaca, 121 naraštajka, 2.264 muške dece i 724 ženske dece; u župi Sušak-Rijeka ima 998 članova, 307 članica, 986 naraštajaca, 608 naraštajki, 2469 muške i 1.801 ženske dece. Vežbača je dakle i vežbačica svih kategorija u ove tri župe: 3.623 člana, 542 članice, 2.385 naraštajaca, 1.118 naraštajki, 6.123 muške i 3.594 ženske dece, ili 55% svih pripadnika.

Smatrali smo potrebnim da navedemo ovu statistiku, da upoznamo naše čitaoce i s brojčanom snagom Sokolstva na Jadranu. Naše će zadovoljstvo biti i još veće, kada se postotak vežbača poveća, a što ovisi o intenzivnom radu u vežbaonicama i na vežbalistima, o požrtvornosti i sposobnosti prednjaštva i o telovježbenom uspehu samoga sleta. U pogledu prednjaštva statistika nam kaže, da u župi Split ima 197 prednjačica i 55 prednjačica, u župi Šibenik-Zadar 215 prednjačica i 41 prednjačica, u župi Sušak-Rijeka 213 prednjačica i 106 prednjačica. Svega 827 prednjačica i prednjačica. Konačno da spomenemo, da u tim župama prema statistici ima svečanih krojeva: u župi Split 655 članova i 34 članice, u župi Šibenik-Zadar 256 članova i 15 članica, u župi Sušak-Rijeka 656 članova i 14 članica, odnosno svega 1567 muških i 63 ženske svečane kroje. Na osnovu svih ovih statističkih podataka možemo da stvorimo približnu sliku, kakva će biti tehnička strana i spoljašnja slika tog sleta Sokolstva na Jadranu, kad bi na njem učestvovala same spomenute župe.

Ali zbog prevoznih polakšica i privlačivosti samog našeg mora kao i zbog velikog nacionalnog značenja ovog sleta, Sletski odbor obraća se s pozivom na sve naše Sokolstvo, kličući, da »sva gnezda sokolske misli i rada širom cele otadžbine treba da u zastupana na ovogodišnjem sletu Sokolstva na Jadranu, kako bi broji, pojava,

Na olimpijskom jarbolu zalepršala je pobednički i jugoslovenska zastava

**U vrlo oštroj borbi i pod teškim okolnostima
vrsta jugoslovenskih Sokola
osvojila je šesto mesto
Krasan uspeh brata Štukelja,
koji je na krugovima osvojio drugo mesto i dobio
srebrnu medalju**

**Lep uspeh naših Sokolica
koje su po prvi put učestvovala u međunarodnoj
borbi i od 8 mesta zauzele četvrto**

Kao što se i pretpostavljalo, Jugoslavija je od svih svojih ekipa na berlinskim olimpijskim takmičenjima najveće nade polagala u svoje Sokole. I zaista, jugoslovenske sokolske vrste, i muška i ženska, časno su izvršili svoju i nacionalnu dužnost i s postignutim uspehom mi moramo biti zadovoljni i ponosni.

Poznato je već do sada, iz izveštaja naše dnevne štampe, kako je izvanredno bila oštra konkurencija u gimnastičkoj grani takmičenja muških vrsta, pri čemu su se našli na megdanu najizabraniji među najboljim gimnastičarima sveta. Međutim, iako to nije nimalo pokolebalo naše smeje i odvažne Sokole, oni su imali da izdrže borbu i s nekim drugim okolnostima, koje su van domašaja njihovih gimnastičkih sposobnosti i odlika, a koje su ipak imale izvesnog uticaja na nepovoljniji ishod njihovog rezultata, nego što bi ovaj stvarno imao da bude. Našoj vrsti sudili su Italijani, Madžari i Nemci.

Od 14 naroda, čije su ekipe uzele učesća u ovoj grani takmičenja, vrsta jugoslovenskih Sokola plasirala se je na šesto mesto. Na krugovima pak, uz Čehoslovaka Hudeca, koji se plasirao na prvo mesto i time dobio zlatnu medalju, naš brat Leo Štukelj izvjestio je drugo mesto i tako dobio srebrnu medalju. Ovom pobedom brata Štukelja po prvi put do sada na ovim olimpijskim igrama u Berlinu zalepršala je pobednički na olimpijskom jarbolu i jugoslovenska zastava. Treći na krugovima je Nemač Volc, koji je dobio brončanu medalju.

svest, idejna i fizička sprema podigli duhove obeshrabrenim, probudili osećaj otupelim, uzdrmalim savest okorelim i utrlji put zabludelim, jer je sokolska ljubav silnija od najsurovijer mržnje, sokolska misao čista, otvorena i jasna, a sokolska vera čvrsta i nepokolebljiva. Naši Sokoli na Jadranu nam kliču: »Sokolstvo stoji visoko nad svim kavgama i metezima, koji nanose mnogo štete i troše mnogo nacionalne energije i vremena, i ima u vidu uvek i samo: narod kao celinu, državu kao nedeljivo dobro i Kralja kao najuzvišeniji simbol suvereniteta«.

Uvereni smo, da će se ovom bratskom pozivu odazvati svaki, kome je to moguće, da bi ovaj slet u svakom pogledu postigao što veći i lepši uspeh.

Ako želimo da sigurnim koracima pokročimo u budućnost, i ako tvrdimo da je budućnost naša, ta je tvrdnja opravdana samo tada, kada ju potvrđuje radina i požrtvovna sadašnjost. Ko živi samo u prošlosti, prema tome sadašnjost nema nikakvih obzira; ona i bez njega i preko njega otvara vrata u budućnost. Ko ne izvršuje dužnosti, koje mu nameće sadašnjica, taj nema prava na tekovine, koje sazrevaju na živom stablu aktivnog života. Tirš u svom delu »Naš zadatak, smer i cilj« dokazuje, da narodi, koji nemaju smelosti da napreduju, zaostaju, da u svojem zastoju iznutra izumiru, da sveopšti tok događaja odstranjuje s puta sve ono, što je već dotrajalo i što u opštem životu nema više vrednosti, i da nijedna, pa ni najslavnija prošlost, već samo zdrava i radina sadašnjost, jamči narodima budućnost.

A mi takvo jamstvo želimo da damo svojem narodu i na trećem sletu našega Sokolstva na Jadranu!

Konačan rezultat takmičenja u gimnastici muških vrsta je sledeći: 1) Nemačka 757.430; 2) Švicarska 654.802; 3) Finska 638.468; 4) Čehoslovačka 625.763; 5) Italija 615.133; 6) Jugoslavija 598.366.

Izjava brata Štukelja

Brat Leo Štukelj izjavio je nakon završenih takmičenja predstavnicima štampe sledeće:

— Od amsterdamske Olimpijade do danas ocenjivanje vežbi znatno se pooštrilo, a i druge nacije su napredovale neverovatno mnogo. Naročito su odmakli Švicari i Nemci. Mi, Jugosloveni, nismo bili odavno na jednoj međunarodnoj utakmici. Nismo znali što rade drugi, ni što drugi znaju. Nismo se mnogo pripremali za Olimpijadu. Drugi narodi, kao n. pr. Finci, Švicari i Nemci, izvršili su ogromne pripreme za ovo takmičenje. Imali su veliki izbor gimnastičara, mnogo škola za fizičko vaspitanje i jednu jaku tradiciju. Država se kod njih brinula, da svaki gimnastičar dobije ono što mu treba za vežbanje. Nisu štedili ni para ni vremena. Svako me su dali otustvo da može sebe usavršiti.

Ja lično se nisam mnogo spremao ni za takmičenje, a kamo li za pobjedu. Godine 1932 bio sam po-

vredn i nisam vežbao čitave četiri godine. Počeo sam tek da radim u januaru ove godine. Tri meseca vežbao sam samo obavezne vežbe, a to je i suviše malo za ovakvo takmičenje. Ipak smo mi pokazali dobar uspeh s obzirom na veliku konkurenciju. Tome treba još dodati, da su nam na krugovima i prostim vežbama sudije nepravedno oduzimali mnogo bodova. Uopće sudije su mnogo favorizovali Nemce, Švicare i Fince. Nivo gimnastike, koji je pokazan na ovom olimpijskom takmičenju, izvanredan je. —

Naše Sokolice

S uspehom naših Sokolica, čiji je nastup na ovim olimpijskim takmičenjima bio ujedno i međunarodni debut, možemo također da budemo vrlo zadovoljni. Rezultat ovog njihovog prvog nastupa u međunarodnoj takmičarskoj areni pokazuje nam, da su se odlučno, odvažno i časno borile.

Od 8 nacija, čije su ženske vrste učestvovala u gimnastičkoj grani takmičenja, zauzele su konačno sledeća mesta: 1) Nemačka, 2) Čehoslovačka, 3) Madžarska, 4) Jugoslavija, zatim slede redom: Poljska, Amerika, Italija i Engleska.

Potanji izveštaj o toku ovih takmičenja donećemo u narednom broju.

Poklon Sokolstva velikom biskupu i rodoljubi dru Frani Učeliniju-Tici prigodom njegovog 90-tog rođendana

Prigodom devedesetog rođendana Njegove Preuzvišenosti bokokotorskog biskupa dra Frane Učelinija-Tice, naročita sokolska delegacija na čelu sa starešinom Sokolskog društva Dubrovnik, bratom Nikolom Šutićem, učinila je posetu svečaru, — koji je počasni član dubrovačkog Sokola — u njegovom domu na Lopudu i poklonivši mu

se čestitala mu ovaj retki životni jubilej.

Pozdravljajući velikog biskupa i rodoljuba i čestitajući mu njegov 90-ti rođendan, starešina brat Šutić rekao je:

— Vaša Preuzvišenosti!

Pružila mi se ugodna čast i dužnost da Vas u svojstvu Sokolskog društva

Sokoli pozdravljaju velikog biskupa i rodoljuba u njegovom domu na Lopudu

Dubrovnik i u ime čitavog našeg Sokolstva najtoplije pozdravim i da Vam čestitam Vaš 90-ti rođendan, živom željom, da Vas Svevišnji uzdrži čila, vedra i zdrava još dugi niz godina, na ponos i sreću jugoslovenskog naroda i otadžbine!

Vi ste, Preuzvišeni, kao pravi narodni čovek, bili uvek u službi naroda i Vašim patriotskim radom u duhu velikog Štrosmajera širili bratsku ljubav, slogu i versku trpeljivost među jednodruvnim braćom na svakom mestu i u svakoj prigodi i takvih bi nam pastira danas najviše trebalo.

Zadužili ste naročito naše Sokolstvo, kada ste pred tri godine u gradu Kotoru najpripravnije, bez ikakvog traženja izjava, svečano blagoslovlili barjake naših sokolskih četa, upravo u doba, kada je bila bačena anatema na naše Sokolstvo.

Ovaj naš današnji pohod u rodni Vam Lopud najbolji je dokaz dubokog poštovanja, koje mi Sokoli gajimo prema Vašoj Preuzvišenosti, presrećni, da nam se pružila ovakva prigoda, da Vam danas u tako dubokoj starosti lično čestitamo i da Vas pozdravimo.

Svima ste nam, a i pokolenjima našim bićete, svetao primer i uzor istinskog i požrtvovnog rodoljuba i nacionalnog borca.

Pozivam prisutnu braću, da našim ponosu, bratu, Preuzvišenom dru Frani Učeliniju, odamo počast toplim, iskrenim, junačkim, sokolskim pozdravom Zdravo!

Veliki biskup i rodoljub, dirnut ovim izražajima duboke sokolske ljubavi, poštovanja i blagodarnosti, odgovorio je suznim očima:

Reči velikog biskupa Sokolima

— Časna moja braćo Sokoli!

Vi najbolja naša uzdanica narodna, čuvajte i visoko dižite onaj sveti barjak, koji Vam je poklonio naš pokojni Kralj! Jugoslavija iznad svega!

Danas se govori o velikom srpstvu i velikom hrvatstvu, a sutra će se možda govoriti i o velikom crnogorstvu. Što će nama to? Zar nama Jugoslavija nije najveća? — Čuvajmo ovo blago, koje imamo! Mi kao slobodan i ujedinjeni narod značimo nešto u svetu, a značićemo još i više. Pogledajmo istoriju Nemača i Italijana. Što bi oni danas bili, da se nazivaju stariim pokrajinskim i plemenskim nazivima? Ja sam već s jednom nogom u grobu, a vi ćete doživeti Jugoslaviju srećniju i snažniju.

Ustrajte u tom poslu i svi treba da radimo za Kralja i Otadžbinu!

Moji mili Sokoli! Jačajte se i množite se na korist i sreću jugoslovenskog naroda! —

Nakon što je delegacija napustila biskupov dom, formirana je tu velika povorka od 500 Sokola, koji su bili postrojani pred biskupovim dvorom, porred samih meštana, koji su tada priredili burne i oduševljene manifestacije Nj. Vel. Kralju, Jugoslaviji i slavljenuku, velikom narodnom biskupu.

Čestitka Saveza SKJ preuzvišenom biskupu dru Učeliniju-Tici

Uprava Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije uputila je Njegovoj Preuzvišenosti bokokotorskog biskupu dru Frani Učeliniju-Tici prigodom njegovog 90-rodendana sledeću čestitku:

Njegovoj Preuzvišenosti
biskupu Franu Učeliniju-Tici
Lopud.

— S iskrenom radošću saznala je Uprava Saveza SKJ, da je Vaša Preuzvišenost nedavno proslavila 90-ti rođendan plodnoga svešteničkog i rodoljubivog svoga života.

Radost Uprave Saveza SKJ tim povodom velika je i iskrena radi toga, što su retki ljudi, koji na tako visokom položaju u službi svetogj erkvi i svome narodu doživljavaju toliki broj godina, i što su izuzeti izbornici, koji taj Bogom darovani broj godina upotrebe za neutrudni rad na dobro vere, svoga naroda i svojih bližnjih.

U svome dugom i radnom životu Vi ste, veliki Vladiko, učinili toliko značajnih, korisnih i u narodu prizna-

